

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annettua lakia.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuuden perusteena ehdotetaan otettavaksi huomioon ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta ja iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvveluista annettavaksi tarkoitettu laki, joka tulisi voimaan heinäkuussa 2013. Valtionosuus sanotun lain mukaisiin uusiin ja laajeneviin tehtäviin olisi 54,3 prosenttia ja se korottaisi kunnan peruspalvelujen valtionosuutta 27,3 miljoonalla eurolla.

Veroperustemuutoksista johtuvat kunnallisverojen 12 miljoonan euron vähennykset ehdotetaan korvattaviksi kunnille vuonna 2013 lisäämällä kunnan peruspalvelujen valtionosuutta 2,23 euroa asukasta kohden.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuutta ehdotetaan alennettavaksi siten, että kuntien valtionosuusprosentti olisi 30,96 prosenttia ja kuntien omarahoitussuus 69,04 prosenttia. Muutoksessa on otettu huomioon 0,51 prosenttiyksikön vähennys, joka liittyy kehys-

päätöksen mukaiseen valtionosuuden 125 miljoonan euron alentamiseen. Lisäyksenä on otettu huomioon 0,05 prosenttiyksikköä, joka liittyy ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta ja iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvveluista annettavaksi tarkoitettun lain mukaisiin tehtäviin. Sanottu 0,05 prosentin lisäys korottaa valtionosuuksia 11,710 miljoonaa euroa. Yhteensä valtionosuusprosentin alennus vähentää valtionosuuksia 113,290 miljoonaa euroa.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annettuun lakiin esitetään lisäksi teknistä muutosta sen johdosta, että varhaiskasvatuksen ja päivähoitopalvelujen lainsäädännön valmistelu, hallinto ja ohjaus ehdotetaan siirrettäväksi sosiaali- ja terveysministeriöstä opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalle vuoden 2013 alusta.

Esitys liittyy vuoden 2013 valtion talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Lain on tarkoitus tulla voimaan 1 päivänä tammikuuta 2013.

PERUSTELUT

1 Nykytila ja nykytilan arviointi

1.1 Lain soveltamisala – uudet tehtävät

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (1704/2009) 1 §:ssä säädetään niistä valtionosuustehtävistä, joiden käyttökustannuksiin myönnetään lain perusteella valtionosuutta. Valtionosuustehtävät on lueteltu lakiviittauksin. Valtiontalouden vuosien 2013—2016 kehyspääatöksen mukaan laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta ja iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista tulisi voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2013. Sanottu laki ja sen vaikutukset kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen on otettava huomioon valtionosuuden perusteena sekä mitoituksessa lain voimaantulosta alkaen.

1.2 Lasten päivähoiton hallinnollinen siirto

Hallitus antaa eduskunnalle talousarvioesitykseen liittyvän esityksen lainsäädännön muuttamisesta siten, että varhaiskasvatuksen ja päivähoitopalvelujen lainsäädännön valmistelu, hallinto ja ohjaus siirretään sosiaali- ja terveysministeriöstä opetus- ja kulttuuriministeriöön.

Lasten päivähoito kuuluu nykyisin sosiaali- ja terveysministeriössä sosiaalihuollon tehtäviin. Kuntien peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 1 §:n 1 momentin mukaan mainittua lakia sovelletaan lasten päivähoiton (valtionosuustehtävä) käyttökustannusten valtionosuuksien myöntämiseen.

Tällä hetkellä lasten päivähoiton kustannukset sisältyvät kunnan peruspalvelujen valtionosuuden sosiaalihuollon laskennallisiin kustannuksiin. Sosiaalihuollon laskennallisten kustannusten määräytymisperusteet on määritelty kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 12 ja 13 §:ssä.

Sosiaalihuollon laskennallisissa kustannuksissa lasten päivähoito on otettu huomioon 0—6 -vuotiaiden ikäryhmän perusteella määräytyvissä laskennallisissa kustannuksissa. Tämän ikäryhmän laskennalliset kustannukset määräytyvät siten, että ikäryhmän perushinta kerrotaan asianomaisen ikäluokan

asukkaiden määrällä ja tämä tulo kerrotaan päivähoitokertoimella. Päivähoitokerroin lasketaan kunnan palvelu- ja jalostusaloilla toimivan työllisen työvoiman osuuteen perustuen. Kyseisen ikäryhmän laskennallisiin kustannuksiin sisältyvät lisäksi lasten kotihoiton ja yksityisen hoidon tuki sekä muita esimerkiksi lastensuojelulain perusteella hoidettavia tehtäviä, mutta niiden osuus on selvästi lasten päivähoitoa pienempi.

Vuonna 2012 sosiaalihuollon 0—6 -vuotiaiden laskennalliset kustannukset olivat kaikkiaan 2,88 mrd. euroa, josta lasten päivähoiton osuus oli 2,33 mrd. euroa.

1.3 Veroperustemuutosten huomioon ottaminen valtionosuudessa

Vuosina 2003 — 2009 veromenetyksiä kompensoitiin valtionosuusjärjestelmässä nostamalla sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuusprosenttia. Kuntakohtaisesti valtionosuuksien korotus oli asukaskohtaisesti tasasuuruinen. Vuosina 2010 – 2012 veromenetykset on kompensoitu kunnan peruspalvelujen valtionosuutta korottamalla kuitenkin siten, että minkään kunnan tulot eivät muutu veroperustemuutosten vaikutuksesta. Muutokset tasataan kuntien kesken.

1.4 Määräaikaiset valtionosuuteen kohdistuvat vähennykset ja lisäykset

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 36 §:n 1 momentin mukaan valtion ja kuntien informaatioteknologian kehittämishankkeiden rahoittamiseksi vähennetään vuosittain vuosina 2011—2015 kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 1,69 euroa asukasta kohden. Valtio ja kunnat ovat osallistuneet kehittämishankkeiden rahoitukseen molemmat puoliksi. Valtiontalouden vuosien 2013—2016 kehyspääatöksen mukaan kehittämishankkeiden rahoitusta jatkettaisiin yhdellä vuodella vuoden 2016 loppuun saakka.

1.5 Valtionosuusprosentti ja kunnan omarahoitusosuus

Lain 55 §:n mukaan kunnan valtionosuustehtävistä aiheutuvat laskennalliset kustannukset ja määräytymisperusteet jakautuvat siten, että kuntien valtionosuus vuodelle 2012 on 31,42 prosenttia ja kuntien omarahoitusosuus 68,58 prosenttia. Valtionosuusprosentti määrittelee valtion ja kuntien välistä kustannustenjakoa peruspalveluiden rahoituksessa koko maan tasolla eikä yksittäisten kuntien saamaa valtionosuutta. Omarahoitusosuus asukasta kohden on kaikissa kunnissa yhtä suuri.

Pääministeri Jyrki Kataisen hallituksen toiseen kehyspäätökseen sisältyy osana valtiontalouden tasapainottamista esitys kunnan peruspalvelujen valtionosuusprosentin alentamisesta niin, että sen valtion menoja supistava vaikutus olisi 125 miljoonaa euroa vuonna 2013.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 57 §:n mukaan valtionosuustehtävien laajuuden ja laadun muutos otetaan huomioon, jos se aiheutuu asianomaisesta valtionosuustehtävää koskevasta laista tai asetuksesta, lakiin tai asetukseen perustuvasta valtion viranomaisen määräyksestä tai valtion talousarviosta. Lain 55 §:n 2 momentin mukaan vuodesta 2010 lukien uusissa ja laajentuvissa valtionosuustehtävissä valtionosuus on 50 prosenttia valtionosuustehtävien laskennallisista kustannuksista. Pääministeri Jyrki Kataisen hallitusohjelma mukaan uusin ja nykyisten tehtävien ja velvoitteiden lisäämistä ja laajentamista kunnille rajoitetaan ja niille osoitetaan valtion rahoitusosuutena yli puolet todellisista kustannuksista.

2 Ehdotetut muutokset

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annettua lakia.

Valtionosuusprosentin ja kunnan omarahoitusosuuden jakautumisessa otetaan huomioon valtion talousarvioesitykseen liittyvä hallituksen esitys laiksi ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta ja iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista. Laki, jonka on tarkoitus tulla voimaan 1 päivänä heinäkuuta

2013, ehdotetaan lisättäväksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 1 §:n 1 momentin uudeksi 4 kohdaksi.

Lakiin ehdotetaan tehtäväksi tekninen muutos sen johdosta, että varhaiskasvatuksen ja päivähoitopalvelujen lainsäädännön valmistelu, hallinto ja ohjaus siirretään sosiaali- ja terveysministeriöstä opetus- ja kulttuuriministeriöön 1 päivästä tammikuuta 2013 lukien. Muutokset koskevat lain 4 luvun otsikkoa sekä 12 ja 13 §:ää ja niillä tarkennetaan näiden säännösten käsitteitä koskemaan nykyisen sosiaali- ja terveydenhuollon lisäksi myös lasten päivähoitoa. Esi- ja perusopetuksen laskennalliset kustannukset määräytyvät eri tavoin kuin sosiaali- ja terveydenhuollon laskennalliset kustannukset, joten lasten päivähoitoon ei ole tarkoituksenmukaista soveltaa esi- ja perusopetuksen laskennallisten kustannusten määräytymisperusteita. Muussa tapauksessa siirto vaikuttaisi yksittäisten kuntien saamien valtionosuuksien määriin. Tästä syystä siirto toteutettaisiin siten, että valtionosuuksien laskennallisten kustannusten määräytymisperusteet pysyvät ennallaan.

Pääministeri Jyrki Kataisen hallitusohjelman mukaan vuonna 2012 käynnistetään kuntien valtionosuusjärjestelmän uudistaminen. Uuden valtionosuusjärjestelmän on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2015 alusta. Valtionosuusjärjestelmän uudistamistyön yhteydessä on tarkoituksenmukaista tarkastella uudelleen valtionosuuden määräytymisperusteita esimerkiksi lasten päivähoitoon laskennallisten kustannusten osalta siten, että ne muodostavat muiden määräytymisperusteiden ja säännösten kanssa eheän ja läpinäkyvän kokonaisuuden.

Veroperustemuutoksista johtuvaa kuntien verotulojen vähenemistä vastaava euromäärä eli 2,23 euroa asukasta kohden ehdotetaan lisättäväksi kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen. Koska kuntakohtaiset kunnallisveromuutokset vaihtelevat, muutokset tasataan kuntien kesken.

Valtion ja kuntien yhteisten tietojärjestelmäohjelmien rahoittamiseksi valtionosuudesta tehtävää vähennystä ehdotetaan jatkettavaksi yhdellä vuodella siten, että valtionosuutta vähennetään vuosittain 9 miljoonalla eurolla vuosina 2013 — 2016.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 36 pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi momentti, jossa säädetään, että kuntien yhdistymiseen liittyvien esiselvitysten sekä metropolialuetta koskevien esiselvitysten rahoittamiseksi kuntien peruspalvelujen valtionosuutta vähennetään vuonna 2013 2 miljoonalla eurolla eli 0,37 euroa asukasta kohden.

Esityksessä ehdotetaan, että kuntien valtionosuusprosenttia alennetaan 0,46 prosenttiyksiköllä ja että vuonna 2013 kuntien valtionosuusprosentti olisi 30,96 ja kuntien omarahoitusosuus olisi 69,04 prosenttia. Valtionosuusprosentissa on otettu huomioon 0,05 prosenttiyksikön korotus, joka johtuu siitä, että ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta ja iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annettavaksi tarkoitetun lain uusin ja laajenevien tehtävien valtionosuusprosentti on 54,3.

Samalla ehdotetaan kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 55 pykälään lisättäväksi uusi momentti, jossa säädetään että ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta ja iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annettavan lain tarkoittamien uusien ja laajenevien tehtävien valtionosuus on 54,3 prosenttia.

3 Esityksen vaikutukset

3.1 Taloudelliset vaikutukset

Lain soveltamisala – uudet tehtävät

Valtionosuusprosentin korottaminen 0,05 prosenttiyksiköllä liittyy ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta ja iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annettavan lain toteuttamiseen siten, että valtionosuus näissä tehtävissä on 54,3 prosenttia. Ehdotus merkitsee, että peruspalvelujen valtionosuutta korotetaan tehtävämuutokseen liittyen 27 300 000 eurolla, joka on otettu huomioon hallituksen kehyspääöksessä vuosille 2013—2016. Valtionosuuden lisäyksestä 11 710 000 euroa toteutetaan korottamalla valtionosuusprosenttia. Loppuosa valtionosuuden lisäyksestä (15 590 000 euroa) to-

teutuu valtionosuuden laskennallisen perusteen korottamisen kautta.

Kuntien peruspalvelujen valtionosuusmomentin määrärahan mitoituksessa on otettu lisäyksenä huomioon 10 000 000 euroa liittyen omaishoidon tukipalvelujen lisäämiseen. Määrärahan lisäykseen ei liity lainmuutosta eikä se vaikuta valtionosuusprosenttiin.

Lasten päivähoidon hallinnollinen siirto

Lasten päivähoidon siirrolla hallinnollisesti sosiaalihuollosta esi- ja perusopetukseen vuoden 2013 alusta ei ole vaikutusta kuntien valtionosuuksien perustana olevien laskennallisten kustannusten yhteenlaskettuun eikä kuntakohtaiseen määrään.

Veroperustemuutosten huomioon ottaminen valtionosuudessa

Verolainsäädännössä tehtävien tuloveroperustemuutosten johdosta kuntien kunnallisveron tuotto alenee yhteensä 12 miljoonaa euroa, joka esityksessä ehdotetaan korvattavaksi kunnille täysimääräisesti valtionosuusjärjestelmän kautta lisäämällä kunnan peruspalvelujen valtionosuutta 2,23 euroa asukasta kohden. Kunnallisveron tuoton muutokset nettona johtuvat taulukossa 4 mainituista syistä. Laskelmissa on oletettu, että keskimääräinen kuntien tuloveroprosentti pysyy vuoden 2012 tasolla.

Tuloveroperustemuutokset koostuvat asuntolainan korkovähennyksen rajaamisesta 75 prosenttiin ja kilometrikorvausten laskentatavan muutoksesta. Nämä lisäävät kuntien verotuloja yhteensä 18 miljoonalla eurolla. Työtulo- ja perusvähennyksen korotuksen sekä ulkomailta tulevan palkansaajana lähdeverosta annetun lain (1551/1995) voimassaolon jatkamisen johdosta kuntien verotulot vähenevät 30 miljoonaa euroa. Nettomääräisesti kuntien verotulot vähenevät 12 miljoonalla eurolla, jota vastaavasti lisätään peruspalvelujen valtionosuutta. Koska kuntakohtaiset kunnallisveromuutokset vaihtelevat, muutokset tasataan kuntien kesken.

Taulukko 4 Kunnallisveron muutokset toimenpiteittäin vuonna 2013

Verotuksen muutokset, vaikutus vuositasolla 2013:	Miljoonaa euroa
Kehitetään kilometrikorvausten laskentatapaa	+ 6
Asuntolainan korkovähennyksen rajaaminen 75 %:iin	+ 12
Korotetaan työtulovähennystä	-20
Perusvähennyksen korotus	-9,5
Avainhenkilölain voimassaolon jatkaminen	-0,5
Yhteensä	-12

Määräaikaiset valtionosuuteen kohdistuvat vähennykset ja lisäykset

Valtion ja kuntien yhteisten tietojärjestelmähankkeiden rahoittamista jatketaan vuodella. Valtio ja kunnat osallistuvat aiemmalla tavalla rahoitukseen molemmat 50 prosentin osuudella. Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 36 §:n 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että valtion ja kuntien informaatioteknologian kehittämishankkeiden rahoittamiseksi vähennetään vuosittain peruspalvelujen valtionosuudesta 9 miljoonaa euroa eli 1,68 euroa asukasta kohden. Valtiontalouden vuosien 2013—2016 kehyspäättöksen mukaan kehittämishankkeiden rahoitusta jatkettaisiin yhdellä vuodella vuoden 2016 loppuun saakka.

Kuntien yhdistymiseen liittyvien esiselvitysten sekä metropolialuetta koskevien esiselvitysten rahoittamiseksi kuntien peruspalvelujen valtionosuutta vähennetään 2 miljoonalla eurolla eli 0,37 euroa asukasta kohden vuonna 2013.

Valtionosuusprosentti ja kunnan omarahointusosuus

Valtionosuusprosentissa on otettu huomioon hallituksen maaliskuussa 2012 tekemä kehyspäättös, jonka mukaan osana valtiontalouden tasapainottamista kunnan peruspalvelujen valtionosuusprosenttia alennetaan. Toimenpiteen valtion menoja supistava vaikutus on vuositasolla 125 milj. euroa vuonna

2013. Tämä on toteutettu alentamalla valtionosuusprosenttia 0,51 prosenttiyksiköllä. Tämä vähentää valtionosuuksia 23,26 euroa asukasta kohti vuonna 2013. Lisäksi valtionosuusprosentissa on otettu huomioon, että vanhuspalvelulain yhteydessä valtionosuusprosentti on 54,3 prosenttia. Tämä vaikuttaa valtionosuusprosenttiin korottavasti 0,05 prosenttiyksiköllä.

Peruspalvelujen valtionosuusprosentin muutos, kun otetaan huomioon ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta ja iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annettavan lain vaikutus, vähentää valtionosuuksia kaikkiaan 113 290 000 euroa vuonna 2013.

3.2 Vaikutukset kuntien toimintaan

Kunnat joutuvat sopeuttamaan toimintaansa vähenevien valtionosuuksien vuoksi.

Esityksellä ei ole suoria vaikutuksia kuntien toimintaan tai organisaatioon.

3.3 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Esitys edellyttää henkilöstö- ja voimavara-siirtoja sosiaali- ja terveysministeriön sekä opetus- ja kulttuuriministeriön välillä.

4 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu valtiovarainministeriön kunta- ja aluehallinto-osastolla yhteistoiminnassa sosiaali- ja terveysministeriön sekä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa. Esityksestä on neuvoteltu Suomen Kuntaliiton kanssa. Esitys on käsitelty kunnallistalouden ja -hallinnon neuvottelukunnassa.

5 Riippuvuus muista esityksistä

Lasten päivähoiton hallinnon siirto sosiaali- ja terveysministeriöstä opetus- ja kulttuuriministeriön toimialalle liittyy eduskunnalle annettavaan esitykseen lasten päivähoitosta annetun lain (36/1973) muuttamisesta.

Valtionosuustehtävien laajenemisesta johtuva valtionosuusprosentin korotus ja määrärahan mitoitus liittyy eduskunnalle annettavaan esitykseen laiksi ikääntyneen väestön

toimintakyvyn tukemisesta ja iäkkäiden sosiaali- ja terveystalouksista.

Veroperustemuutoksista aiheutuva valtionosuuksien lisäys liittyy hallituksen esitykseen eduskunnalle laeiksi eräiden vuoden 2013 verolakien muuttamisesta.

Tässä esityksessä ehdotettua lakia ei voida hyväksyä ja vahvistaa, ellei edellä tarkoitettuja lakeja ole hyväksytty ja vahvistettu.

Esitys liittyy vuoden 2013 valtion talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

6 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulemaan voimaan vuoden 2013 alusta

Ennen lain voimaantuloa voitaisiin ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin. Tarkoitus on, että ehdotetut muutokset voidaan ottaa huomioon päätettäessä kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vuodelle 2013.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Lakiehdotus

Laki

kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (1704/2009) 1 §:n 1 momentti, 4 luvun otsikko, 12 §, 13 §:n otsikko sekä 1 ja 2 momentti, 35 §, 36 §:n 1 momentti ja 55 § 1 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 1 momentti, 35 §, 36 §:n 1 momentti ja 55 §:n 1 momentti laissa 1510/2011, sekä

lisätään 36 §:ään uusi 4 momentti ja 55 §:ään uusi 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat osaksi laissa 1510/2011 seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan käyttökustannuksiin myönnettävään valtionosuuteen sellaisiin kuntien tehtäviin (*valtionosuustehtävä*), joista säädetään:

- 1) perusopetuslaissa (628/1998);
- 2) lasten päivähoitosta annetussa laissa (36/1973);
- 3) perhehoitajalaissa (312/1992);
- 4) ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta ja iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetussa laissa (/);
- 5) omaishoidon tuesta annetussa laissa (937/2005);
- 6) lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetussa laissa (1128/1996);
- 7) kansanterveyslaissa (66/1972);
- 8) erikoissairaanhoidolaissa (1062/1989);
- 9) terveydenhuoltolaissa (1326/2010);
- 10) sosiaalihuoltolaissa (710/1982);
- 11) toimeentulotuesta annetussa laissa (1412/1997);
- 12) elatustukilaissa (580/2008);
- 13) lastensuojelulaissa (417/2007);
- 14) kehitysvammaisten erityishuollosta annetussa laissa (519/1977);
- 15) vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetussa laissa (380/1987);
- 16) kuntouttavasta työtoiminnasta annetussa laissa (189/2001);
- 17) mielenterveyslaissa (1116/1990);
- 18) päihdehuoltolaissa (41/1986);
- 19) tartuntatautilaissa (583/1986);
- 20) terveydensuojelulaissa (763/1994);
- 21) elintarvikelaissa (23/2006);
- 22) kuntien ympäristösuojelun hallinnosta annetussa laissa (64/1986);
- 23) kemikaalilaissa (744/1989);
- 24) lääkelain (395/1987) 8 luvussa;
- 25) kuluttajaturvallisuuslaissa (920/2011);
- 26) sosiaalisesta luototuksesta annetussa laissa (1133/2002);
- 27) raittiustyölaissa (828/1982);
- 28) tupakkalaissa (693/1976);
- 29) eläinlääkintähuoltolaissa (765/2009);
- 30) kirjastolaissa (904/1998);
- 31) kuntien kulttuuritoiminnasta annetussa laissa (728/1992);
- 32) taiteen perusopetuksesta annetussa laissa (633/1998).

4 luku

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä lasten päivähoiton laskennalliset kustannukset

12 §

Kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon sekä lasten päivähoiton laskennalliset kustannukset

Kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon sekä lasten päivähoiton laskennalliset kustannukset saadaan laskemalla yhteen erikseen laskettavat kunnan sosiaalihuollon ja terveydenhuollon sekä lasten päivähoiton laskennalliset kustannukset ja kertomalla summa syrjäisyyskertoimella, jos kunnalle on vahvistettu syrjäisyyskerroin.

Kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon sekä lasten päivähoiton laskennalliset kustannukset lasketaan siten kuin tässä luvussa säädetään.

13 §

Sosiaalihuollon ja lasten päivähoiton laskennalliset kustannukset

Kunnan sosiaalihuollon ja lasten päivähoiton laskennalliset kustannukset saadaan laskemalla yhteen tulot, jotka saadaan kertomalla sosiaalihuollon ja lasten päivähoiton ikäluokittaiset perushinnat asianomaisiin ikäluokkiin kuuluvien kunnan asukkaiden määrällä. Kunnan 0–6-vuotiaiden osalta saatu tulo kerrotaan päivähoitokertoimella. Näin saatuun summaan lisätään kunnan työttömyyden, vammaisuuden ja lastensuojelun perusteella määritellyt laskennalliset kustannukset.

Sosiaalihuollon ja lasten päivähoiton perushinnat määrätään erikseen seuraaville ikäluokille:

- 1) 0–6-vuotiaat;
  - 2) 7–64-vuotiaat;
  - 3) 65–74-vuotiaat;
  - 4) 75–84-vuotiaat;
  - 5) 85 vuotta täyttäneet ja vanhemmat.
-

35 §

Veroperustemuutoksien huomioon ottaminen valtionosuudessa

Vuoden 2013 verotuksessa toteutettavista veroperustemuutoksista johtuvia verotulovähennyksiä vastaavasti lisätään kuntien valtionosuutta 2,23 euroa asukasta kohden.

Jos 3 momentissa tarkoitetun valtionosuuden lisäyksen jälkeen kunnan verotulojen menetys on suurempi kuin 2,23 euroa asukasta kohden, lisätään kunnan peruspalvelujen valtionosuutta euromäärällä, joka saadaan vähentämällä asukaskohtaisesta verotulojen menetyksestä 2,23 euroa asukasta kohden. Jos kunnan verotulojen menetys on pienempi kuin 2,23 euroa asukasta kohden, vähennetään kunnan valtionosuudesta euromäärä, joka saadaan vähentämällä 2,23 euroa kunnan verotulojen menetys asukasta kohden. Valtionosuuden yhteenlasketut vuosittaiset lisäykset ja vähennykset ovat koko maan tasolla yhtä suuret. Kunnan peruspalvelujen valtionosuuden muutosta laskettaessa sovelletaan vuoden 2011 verotustietoja ja vuoden 2012 veroprosenttia sekä asukaslukua vuosien 2011 ja 2012 vaihteessa.

36 §

Määräaikaiset kuntien valtionosuuteen kohdistuvat vähennykset ja lisäykset

Vuosina 2013—2016 kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vähennetään vuosittain 1,68 euroa asukasta kohden valtion ja kuntien informaatioteknologian kehittämishankkeiden rahoittamiseksi.

Vuonna 2013 kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vähennetään 0,37 euroa asukasta kohden kuntien yhdistymiseen liittyvien esiselvitysten ja metropolialuealuetta koskevien esiselvitysten rahoittamiseksi.

55 §

*Valtionosuusprosentti ja kunnan omarahoi-
tusosuus*

Kunnan 12—23 §:ssä tarkoitetut laskennalliset kustannukset ja 24 ja 25 §:ssä tarkoitetut määräytymisperusteet jakautuvat siten, että kuntien valtionosuus on 30,96 prosenttia (*valtionosuusprosentti*) ja kuntien omarahoi-
tusosuus on 69,04 prosenttia.

Ikääntyneen väestön toimintakyvyn tuke-
misesta ja iäkkäiden sosiaali- ja terveystal-
veluista annetun lain (/) mukaisten uusien

ja laajenevien tehtävien valtionosuusprosentti on 54,3 niiden laskennallisista kustannuksista, joka otetaan huomioon 1 momentissa tarkoitetussa valtionosuusprosentissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Vuosina 2010—2012 verotuksessa toteutettavista veroperustemuutoksista johtuviin verotulomenetysten korvauksiin kunnille sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Helsingissä 17 päivänä syyskuuta 2012

Pääministerin sijainen, valtiovarainministeri

JUTTA URPILAINEN

Hallitusneuvos *Arto Luhtala*

*Liite
Rinnakkaisteksti*

Laki

kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (1704/2009) 1 §:n 1 momentti, 4 luvun otsikko, 12 §, 13 §:n otsikko sekä 1 ja 2 momentti, 35 §, 36 §:n 1 momentti ja 55 § 1 momentti,
 sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 1 momentti, 35 §, 36 §:n 1 momentti ja 55 §:n 1 momentti laissa 1510/2011, sekä
lisätään 36 §:ään uusi 4 momentti ja 55 §:ään uusi 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat osaksi laissa 1510/2011 seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

1 §

Soveltamisala

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan käyttökustannuksiin myönnettävään valtionosuuteen sellaisiin kuntien tehtäviin (*valtionosuustehtävä*), joista säädetään:

- 1) perusopetuslaissa (628/1998);
- 2) lasten päivähoidosta annetussa laissa (36/1973);
- 3) perhehoitajalaissa (312/1992);
- 4) omaishoidon tuesta annetussa laissa (937/2005);
- 5) lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetussa laissa (1128/1996);
- 6) kansanterveyslaissa (66/1972);
- 7) erikoissairaanhoidolaissa (1062/1989);
- 8) terveydenhuoltolaissa (1326/2010);
- 9) sosiaalihuoltolaissa (710/1982);
- 10) toimeentulotuesta annetussa laissa (1412/1997);
- 11) elatustukilaissa (580/2008);

Tätä lakia sovelletaan käyttökustannuksiin myönnettävään valtionosuuteen sellaisiin kuntien tehtäviin (*valtionosuustehtävä*), joista säädetään:

- 1) perusopetuslaissa (628/1998);
- 2) lasten päivähoidosta annetussa laissa (36/1973);
- 3) perhehoitajalaissa (312/1992);
- 4) ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta ja iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetussa laissa (/)
- 5) omaishoidon tuesta annetussa laissa (937/2005);
- 6) lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetussa laissa (1128/1996);
- 7) kansanterveyslaissa (66/1972);
- 8) erikoissairaanhoidolaissa (1062/1989);
- 9) terveydenhuoltolaissa (1326/2010);
- 10) sosiaalihuoltolaissa (710/1982);
- 11) toimeentulotuesta annetussa laissa (1412/1997);
- 12) elatustukilaissa (580/2008);

12) lastensuojelulaissa (417/2007); 13) kehitysvammaisten erityishuollosta annetussa laissa (519/1977); 14) vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetussa laissa (380/1987); 15) kuntouttavasta työtoiminnasta annetussa laissa (189/2001); 16) mielenterveyslaissa (1116/1990); 17) päihdehuoltolaissa (41/1986); 18) tartuntatautilaissa (583/1986); 19) terveydensuojelulaissa (763/1994); 20) elintarvikelaissa (23/2006); 21) kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetussa laissa (64/1986); 22) kemikaalilaissa (744/1989); 23) lääkelain (395/1987) 8 luvussa; 24) kuluttajaturvallisuuslaissa (920/2011); 25) sosiaalisesta luototuksesta annetussa laissa (1133/2002); 26) raittiustyölaissa (828/1982); 27) tupakkalaissa (693/1976); 28) eläinlääkintähuoltolaissa (765/2009); 29) kirjastolaissa (904/1998); 30) kuntien kulttuuritoiminnasta annetussa laissa (728/1992); 31) taiteen perusopetuksesta annetussa laissa (633/1998).	13) lastensuojelulaissa (417/2007); 14) kehitysvammaisten erityishuollosta annetussa laissa (519/1977); 15) vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetussa laissa (380/1987); 16) kuntouttavasta työtoiminnasta annetussa laissa (189/2001); 17) mielenterveyslaissa (1116/1990); 18) päihdehuoltolaissa (41/1986); 19) tartuntatautilaissa (583/1986); 20) terveydensuojelulaissa (763/1994); 21) elintarvikelaissa (23/2006); 22) kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetussa laissa (64/1986); 23) kemikaalilaissa (744/1989); 24) lääkelain (395/1987) 8 luvussa; 25) kuluttajaturvallisuuslaissa (920/2011); 26) sosiaalisesta luototuksesta annetussa laissa (1133/2002); 27) raittiustyölaissa (828/1982); 28) tupakkalaissa (693/1976); 29) eläinlääkintähuoltolaissa (765/2009); 30) kirjastolaissa (904/1998); 31) kuntien kulttuuritoiminnasta annetussa laissa (728/1992); 32) taiteen perusopetuksesta annetussa laissa (633/1998).

4 luku

Sosiaali- ja terveydenhuollon laskennalliset kustannukset

12 §

Kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon laskennalliset kustannukset

Kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon laskennalliset kustannukset saadaan laskemalla yhteen erikseen laskettavat kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon laskennalliset kustannukset ja kertomalla summa syrjäisyyskertoimella, jos kunnalle on vahvistettu syrjäisyyskerroin.

Kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon las-

4 luku

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä lasten päivähoidon laskennalliset kustannukset

12 §

Kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon sekä lasten päivähoidon laskennalliset kustannukset

Kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon sekä lasten päivähoidon laskennalliset kustannukset saadaan laskemalla yhteen erikseen laskettavat kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon sekä lasten päivähoidon laskennalliset kustannukset ja kertomalla summa syrjäisyyskertoimella, jos kunnalle on vahvistettu syrjäisyyskerroin.

Kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon sekä

kennalliset kustannukset lasketaan siten kuin tässä luvussa säädetään.

lasten päivähoidon laskennalliset kustannukset lasketaan siten kuin tässä luvussa säädetään.

13 §

Sosiaalihuollon laskennalliset kustannukset

Kunnan sosiaalihuollon laskennalliset kustannukset saadaan laskemalla yhteen tulot, jotka saadaan kertomalla sosiaalihuollon ikäluokittaiset perushinnat asianomaisiin ikäluokkiin kuuluvien kunnan asukkaiden määrillä. Kunnan 0—6-vuotiaiden osalta saatu tulo kerrotaan päivähoitokertoimella. Näin saatuun summaan lisätään kunnan työttömyyden, vammaisuuden ja lastensuojelun perusteella määritellyt laskennalliset kustannukset.

Sosiaalihuollon perushinnat määrätään erikseen seuraaville ikäluokille:

- 1) 0—6-vuotiaat;
- 2) 7—64-vuotiaat;
- 3) 65—74-vuotiaat;
- 4) 75—84-vuotiaat; ja
- 5) 85 vuotta täyttäneet ja vanhemmat.

13 §

Sosiaalihuollon ja lasten päivähoidon laskennalliset kustannukset

Kunnan sosiaalihuollon ja lasten päivähoiton laskennalliset kustannukset saadaan laskemalla yhteen tulot, jotka saadaan kertomalla sosiaalihuollon ja lasten päivähoiton ikäluokittaiset perushinnat asianomaisiin ikäluokkiin kuuluvien kunnan asukkaiden määrillä. Kunnan 0—6-vuotiaiden osalta saatu tulo kerrotaan päivähoitokertoimella. Näin saatuun summaan lisätään kunnan työttömyyden, vammaisuuden ja lastensuojelun perusteella määritellyt laskennalliset kustannukset.

Sosiaalihuollon ja lasten päivähoiton perushinnat määrätään erikseen seuraaville ikäluokille:

- 1) 0—6-vuotiaat;
- 2) 7—64-vuotiaat;
- 3) 65—74-vuotiaat;
- 4) 75—84-vuotiaat;
- 5) 85 vuotta täyttäneet ja vanhemmat.

35 §

Veroperustemuutoksien huomioon ottaminen valtionosuudessa

Vuoden 2012 verotuksessa toteutettavista veroperustemuutoksista johtuvat verotulomenetykset korvataan kunnille lisäämällä kuntien valtionosuutta 49,18 euroa asukasta kohden.

Jos 1 momentissa tarkoitetun valtionosuuden lisäyksen jälkeen kunnan verotulojen menetys on suurempi kuin 49,18 euroa asukasta kohden, lisätään kunnan peruspalvelujen valtionosuutta euromäärällä, joka saadaan vähentämällä asukaskohtaisesta verotulojen menetyksestä 49,18 euroa asukasta kohden. Jos kunnan verotulojen menetys on pienempi kuin 49,18 euroa asukasta kohden, vähenne-

35 §

Veroperustemuutoksien huomioon ottaminen valtionosuudessa

Vuoden 2013 verotuksessa toteutettavista veroperustemuutoksista johtuvia verotulovähennyksiä vastaavasti lisätään kuntien valtionosuutta 2,23 euroa asukasta kohden.

Jos 1 momentissa tarkoitetun valtionosuuden lisäyksen jälkeen kunnan verotulojen menetys on suurempi kuin 2,23 euroa asukasta kohden, lisätään kunnan peruspalvelujen valtionosuutta euromäärällä, joka saadaan vähentämällä asukaskohtaisesta verotulojen menetyksestä 2,23 euroa asukasta kohden. Jos kunnan verotulojen menetys on pienempi kuin 2,23 euroa asukasta kohden, vähenne-

tään kunnan valtionosuudesta euromäärä, joka saadaan vähentämällä 49,18 eurosta kunnan verotulojen menetys asukasta kohden. Valtionosuuden yhteenlasketut vuosittaiset lisäykset ja vähennykset ovat koko maan tasolla yhtä suuret. Kunnan peruspalvelujen valtionosuuden muutosta laskettaessa sovelletaan vuoden 2010 verotustietoja sekä vuoden 2011 veroprosenttia ja asukaslukua.

tään kunnan valtionosuudesta euromäärä, joka saadaan vähentämällä 2,23 eurosta kunnan verotulojen menetys asukasta kohden. Valtionosuuden yhteenlasketut vuosittaiset lisäykset ja vähennykset ovat koko maan tasolla yhtä suuret. Kunnan peruspalvelujen valtionosuuden muutosta laskettaessa sovelletaan vuoden 2011 verotustietoja ja vuoden 2012 veroprosenttia sekä asukaslukua vuosien 2011 ja 2012 vaihteessa.

36 §

Määräaikaiset kuntien valtionosuuteen kohdistuvat vähennykset ja lisäykset

Vuosina 2012—2015 kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vähennetään vuosittain 1,69 euroa asukasta kohden valtion ja kuntien informaatioteknologian kehittämishankkeiden rahoittamiseksi.

36 §

Määräaikaiset kuntien valtionosuuteen kohdistuvat vähennykset ja lisäykset

Vuosina 2013—2016 kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vähennetään vuosittain 1,68 euroa asukasta kohden valtion ja kuntien informaatioteknologian kehittämishankkeiden rahoittamiseksi.

Vuonna 2013 kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vähennetään 0,37 euroa asukasta kohden kuntien yhdistymiseen liittyvien esiselvitysten ja metropolialuealuetta koskevien esiselvitysten rahoittamiseksi.

55 §

Valtionosuusprosentti ja kunnan omarahoitusosuus

Kunnan 12—23 §:ssä tarkoitetut laskennalliset kustannukset ja 24 ja 25 §:ssä tarkoitetut määräytymisperusteet jakautuvat siten, että kuntien valtionosuus on 31,42 prosenttia (*valtionosuusprosentti*) ja kuntien omarahoitusosuus on 68,58 prosenttia.

55 §

Valtionosuusprosentti ja kunnan omarahoitusosuus

Kunnan 12—23 §:ssä tarkoitetut laskennalliset kustannukset ja 24 ja 25 §:ssä tarkoitetut määräytymisperusteet jakautuvat siten, että kuntien valtionosuus on 30,96 prosenttia (*valtionosuusprosentti*) ja kuntien omarahoitusosuus on 69,04 prosenttia.

Ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta ja iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain (/) mukaisten uusien ja laajenevien tehtävien valtionosuusprosentti on 54,3 niiden laskennallisista kustannuksista, joka otetaan huomioon 1 momentissa tarkoitettussa valtionosuusprosentissa.

---

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .*

*Vuosina 2010—2012 verotuksessa toteutet-
tavista veroperustemuutoksista johtuviin ve-
rotulomenetysten korvauksiin kunnille sovel-
letaan tämän lain voimaan tullessa voimassa
olleita säännöksiä.*

*Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä
lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.*